

GMINA TYMBARK

INFORMATOR SAMORZĄDOWY

kadencja 2010-2014

Tymbark • Podłopień • Zamieście • Piekietko • Zawadka

Maj/Czerwiec/Lipiec/Sierpień 2013

w numerze m.in. Słowo od Wójta, XXII Dni Tymbarku, Kolonia w Gizalkach, Otwarcie hali sportowej w Piekietku, Dzień Dziecka 2013, Rajd Papięski, Złaz na Łopieniu, KGW w Whaley Bridge, Tydzień Kultury Beskidu Wyspowego, Zasady segregacji odpadów w Gminie Tymbark, Projekt utworzenia terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w Tymbarku, Konkurs, Pamiątkowa tablica przed Cmentarzem Wojennym, Przemoc w rodzinie

Szanowni Mieszkańcy Gminy Tymbark,
Czas biegnie nieubłaganie i dobiegają końca wakacje i upalne lato, które dla urlopowiczów przyniosło świetną pogodę, lecz dla pracujących było utrapieniem. Na szczęście mijający okres nie przyniósł większych zakłóceń w funkcjonowaniu życia w naszej Gminie. Mimo braku opadów nie wystąpiły przerwy w dostawach wody, z wyjątkiem sytuacji gdy sieć uległa awarii lub dokonywano przełączenia sieci ze starych odcinków do nowych. Sporadyczne sygnały o spadku ciśnienia wody i zmętnienia dotyczyły sytuacji nieuprawnionego poboru wody z hydrantów przeciwpożarowych. Wymiana starych ponad 70-letnich linii przesyłowych, od studni do zbiornika, przyniosła efekty. Nasze zasoby wody znacząco wzrosły, gdyż straty na starych, nieremontowanych od lat wodociągach sięgały nawet 30%. Niestety oportunistyczny nielicznych właścicieli posesji sprawił, iż zmuszeni byliśmy do odstąpienia od wymiany niektórych, nieraz krótkich starych odcinków, które w przyszłości trzeba będzie wyłączyć z eksploatacji ze względu na znaczące ubytki wody. Trzeba będzie wykonać dodatkowe obejścia i obciążyć istniejące linie przesyłowe, zamiast zwiększyć przepustowość z wykorzystaniem zmodernizowanych odcinków. Niestety interes prywatny jest u niektórych silniejszy niż myślenie w kategoriach społecznych.

System zbiórki odpadów który wprowadzaliśmy stopniowo od ponad 1,5 roku funkcjonuje dobrze. Z dotychczasowych sprawozdań wynika, iż ponad 50% odpadów przekazywane jest do recyklingu i dzięki temu jest szansa utrzymania dotychczasowych stawek opłat za śmieci przez najbliższe 1,5 roku, jeżeli nie będzie drastycznych podwyżek cen paliw i energii. Ponieważ odbiorem śmieci zajmuje się zwycięzca przetargu - Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Tymbarku, proszę wszelkie uwagi i ustalenia indywidualne dotyczące odbioru odpadów kierować do Zakładu.

Nadal nagminnym procederem jest wyrzucanie odpadów bytowych do koszy ulicznych lub na przystankach (patrz s. 15). Nie świadczy to zbyt dobrze o kulturze niektórych mieszkańców i gdy problem się nasili Zakład zmuszony będzie do likwidacji koszy ulicznych lub wymiany istniejących na kosze zdecydowanie mniejsze. Dzięki monitoringowi mamy ustalonych kilkoro mieszkańców, próbujących stworzyć swój model

czystości i porządku, ale myślę, iż po rozmowie z Policją i Zakładem zmienią swoje niezbyt chwalebne postępowanie.

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje już nowa umowa z Zakładem *Tymbark MWS* na odbiór ścieków, według której Gmina płacić będzie za rzeczywisty rzut nieczystości, według wskazań urządzeń pomiarowych na wejściu do oczyszczalni, a nie jak dotychczas na podstawie ilości sprzedanej wody. Wiąże się to z dodatkowymi kosztami, gdyż średnio rocznie ilość ścieków rzeczywistych jest większa o 30-40% niż wskazują liczniki sprzedanej wody. Jest to spowodowane kilkoma czynnikami. Jednym z nich jest korzystanie z własnych, nie zgłoszonych i nie opomiarowanych ujęć wody. Kolejnym problemem jest poruszany wielokrotnie temat zrzutu wód opadowych z dachów i podwórek do kanalizacji sanitarnej. Pragnę Państwa poinformować, iż apele o zaprzestanie takich praktyk nie przynosiło skutku. Skuteczne okazały się dopiero kontrole oraz inspekcje przyłączy i dlatego Zakład Gospodarki Komunalnej zakupił urządzenie do badania szczelności kanalizacji w celu bieżącej kontroli przyłączy do gospodarstw indywidualnych i firm. Skutki dla tych, którzy nie dostosują się do obowiązujących przepisów mogą być przykre, szczególnie mam na myśli skutki finansowe. Jednocześnie przypominam wszystkim osobom, które mają możliwość wykonania przyłączy sanitarnych do nowopowstałych odcinków kanalizacji, by jak najszybciej dokonały podłączenia. Szczególnie dotyczy to tych gospodarstw, które nie mają udokumentowanego odbioru nieczystości płynnych przez uprawnioną firmę. Przypominam, iż Zakład Gospodarki Komunalnej ma prawo wystąpić o udokumentowanie przez właściciela sposobu i miejsca pozbywania się odpadów płynnych.

Mimo iż ostatnie miesiące były okresem wakacyjnym, w Gminie trwały intensywne prace inwestycyjne na drogach, przy budowie wodociągów i kanalizacji. Był to okres bardzo pracowity, chociaż mało widoczny dla większości mieszkańców, bo zdecydowanie dotyczył nie lubianych przez nikogo prac ziemnych. Jedynie mieszkańcy osiedli, gdzie powstawały nowe drogi lub linie wodociągowe i kanalizacyjne mają naoczne dowody ilości wykonanych zadań. Znaczącą zakończoną inwestycją jest również sala gimnastyczna w Piekietku. Sprawozdanie z wykonania wszystkich zadań w 2013 roku zwyczajowo umieścimy w jednym z następnych Informatorów, przy okazji podsumowania roku.

Serdecznie wszystkich pozdrawiam - *Lech Nowak*

XXII DNI TYMBARKU

II Runda Mistrzostw Polski SUPER ENDURO, konkursy i zabawy dla dzieci i dorosłych, wesołe miasteczko i park rozrywki, a także liczne koncerty zespołów - VINTAGE, Majki Pabian, Helene Oci czy gwiazdy sobotniego wieczoru Mateusza Mijala, to tylko niektóre z atrakcji jakie w tym roku przygotowano w ramach XXII Dni Tymbarku, które odbyły się w dniach 29-30 czerwca.

Oficjalnego otwarcia dokonali wspólnie Starosta Limanowski Jan Puchała oraz Wójt Gminy Tymbark Lech Nowak.

W uroczystościach oprócz głównych organizatorów Jana Puchały - Starosty Limanowskiego, Lecha Nowaka - Wójta Gminy Tymbark oraz Mariana Zimirskiego - przewodniczącego Rady Gminy Tymbark uczestniczyli: przedstawiciele gmin/miast partnerskich Gminy Tymbark, Dariusz Czech - Prezes Firmy *Tymbark*, a także radni Powiatu Limanowskiego m.in. Ewa Filipiak i Grzegorz Dziadoń.

Po zakończeniu oficjalnej części obchodów wszyscy zgromadzeni mogli oddać się nastrojowi zabawy i dźwiękom muzyki. Majka Pabian z Zespołem rozpoczęła „koncertową” część Dni Tymbarku.

Drugiego dnia można było podziwiać pokaz Taekwondo, występy Laureatów Wiosennego Przeglądu Solistów z terenu Gminy Tymbark oraz Orkiestry Dętej *Tymbarski Ton*. Wieczór uświetnił występ Helene Oci.

W ramach Dni Tymbarku zorganizowano również blok imprez sportowych, w tym turniej tenisa stołowego, koszykówki, siatkówki oraz piłki nożnej. Uczestnicy walczyli o Puchar Starosty Limanowskiego Jana Puchały oraz Wójta Gminy Tymbark Lecha Nowaka.

Marzena Rapacz

PODSUMOWANIE WAKACJI

W dniach od 7-18.07.2013 roku uczniowie z Gminy Tymbark uczestniczyli w kolonii w Gizałkach. W tym czasie zwiedzili Sanktuarium w Licheniu, Gniezno, Biskupin, Dziekanowice, Pleszew i Gołuchów. Zobaczyli słynne Drzwi Gnieźnieńskie, skansen pierwszych zabudowań na polskich ziemiach oraz Zamek Leszczyńskich, gdzie nakręcono *Akademię Pana Kleksa*. Ciekawy był również rezerwat żubrów. Odbyły się warsztaty w Muzeum Piekarnictwa i w nadleśnictwie w Grodźcu.

W Poznaniu odwiedzili Starówkę i ZOO, a w południe obserwowali walkę koziołków na Ratuszu. Nie zabrakło takich atrakcji jak basen, konkurs karaoke, turniej tenisa stołowego i siatkówki, dyskotek, origami. Swoje umiejętności wokalne zaprezentowali na koncercie w Gminnym Centrum Kultury. Wiedzę zdobytą o Wielkopolsce sprawdzili, rozwiązując test o tym regionie Polski. Wszyscy rywalizowali w konkursie na najlepszy pokój, jednak punktem kulminacyjnym był chrzest kolonijny.

Młodzież wróciła z medalami i dyplomami, które wręczył sam Wójt Gminy Gizałek. Na zakończenie wszyscy zatańczyli z Wójtem belgijski taniec.

Urszula Ciżman

MIĘDZYNARODOWA WYCIECZKA

24 czerwca 2013 roku uczniowie Gimnazjum Samorządowego w Tymbarku rozpoczęli trzydniową międzynarodową wycieczkę. O godzinie 5.30 wszyscy uśmiechnięci, zadowoleni, wyspani i pełni sił wyruszyliśmy autobusem do Krakowa, a dalej pojechaliśmy pociągiem do Wrocławia. Około godziny 14.00 dotarliśmy na miejsce. Po szybkim zakwaterowaniu udaliśmy się z przewodnikiem na zwiedzanie miasta. Zobaczyliśmy m.in. rynek, uniwersytet, katedrę, Ostrów Tumski. Po długim spacerze, o godzinie 16.00, dotarliśmy do Rotundy, gdzie znajduje się Panorama Racławicka. Na zakończenie pierwszego dnia punktem kulminacyjnym był zaskakujący i czarujący festiwal grających fontann. Trwał on około 20 minut i byliśmy wszyscy zaskoczeni. Większość z nas stwierdziła, że jest to najpiękniejsze miejsce we Wrocławiu.

Następnego dnia wcześniej rano wyjechaliśmy do Pragi. Podczas długiego spaceru oglądaliśmy zabytki stolicy Czech: Hrad, Loretę, Zamek Królewski, Most Karola, Plac Waclawa, katedrę. Jednakże, pomimo całego uroku Starego Miasta, wywarła na nas duże wrażenie nowoczesna dzielnica, gdzie obejrzelśmy zabytkową galerię. Zmoknięci wróciliśmy na nocleg do Wrocławia.

Trzeciego dnia pojechaliśmy do Drezna, gdzie zwiedzanie rozpoczęliśmy od Pałacu Zwinger. Po obejrzeniu Galerii Wielkich Mistrzów odwiedziliśmy Hofkirche – barokową katedrę przypominającą wewnątrz teatr. Zaskoczyły nas organy umieszczone nad ołtarzem. Po obejrzeniu obiektów zakończyliśmy pobyt w Dreźnie szaleństwem zakupowym na Altstadtmarkt. Zadowoleni wracaliśmy w napięciu na ostatni pociąg do Krakowa.

Organizatorem wycieczki była Pani Urszula Cizman, opiekunem Pani Danuta Sołtys.

A. Cizman, K. Mrózek

NOWA HALA SPORTOWA W PIEKIEŁKU

16 czerwca bieżącego roku miało miejsce oficjalne otwarcie nowego obiektu sportowego w Gminie Tymbark - hali sportowej w Piekiełku. W przygotowanej z tej okazji uroczystości, udział wzięli nie tylko goście z ościennych gmin, ale również licznie przybyli mieszkańcy Gminy Tymbark.

Na wstępie Wójt Gminy Tymbark - mgr inż. Lech Nowak, przywitał zebranych gości. Otwierając nową halę sportową stwierdził, że moment ten jest bardzo ważnym wydarzeniem dla lokalnej społeczności: *Nowy budynek, który już od dziś zaczyna tętnić życiem, jest nowoczesny i dobrze wyposażony. Główną ideą, jaka przyświecała realizacji projektu budowy hali sportowej, było zapewnienie wszechstronnego rozwoju młodzieży gminy Tymbark. Młodzi ludzie powinni móc zdobywać rzetelną wiedzę zarówno w wielkim mieście, jak i w małej miejscowości. Do harmonijnego rozwoju młodego człowieka potrzebne jest zapewnienie możliwości ćwiczenia nie tylko umysłu, ale i ciała. Wybudowanie tej hali zbliżyło nas do osiągnięcia tego celu* - powiedział Wójt, kończąc powitanie zebranych mieszkańców oraz gości.

Następnie rozpoczęły się przemówienia okolicznościowe zaproszonych gości, nie zabrakło wśród nich: Posła na Sejm RP - Wiesława Janczyka, Księdza Proboszcza - Edwarda Nylca, Radnego Województwa Małopolskiego - Roberta Biedronia, Starosty Limanowskiego - Jana Puchały, Burmistrza Miasta Limanowa - Władysława Biedy, Wójta Gminy Słupnice - Adama Sołtysa, Wójta Gminy Niedźwiedz - Janusza Potaczka, Wiceprzewodniczącej Gminy Laskowa - Elżbiety Zabrzeńskiej, Prezesa Stworzyszenia Rozwoju Wsi Piekiełko i Okolic - Henryka Bubuli, Radnych Gminy Tymbark wraz z Przewodniczącym Rady - Marianem Zimińskim, Ireny Wilczek-Sowy, Macieja Urbańskiego, Pawła Ptaszka, Marka Golonki, Zbigniewa Papieża, Dariusza Sochy, Jana Jamroza, Sołtysa Wsi Piekiełko - Zofii Jeż, Sołtysa Wsi Zawadka - Marii Łabuz oraz Dyrektorów Szkół: Jolanty Sopaty, Haliny Dudzik. Podziękowania złożyły również Przewodniczące Rady Rodziców: Anna Dyląg oraz Barbara Kuruc.

Po uroczystym przecięciu wstęgi, Ksiądz Edward Nylec dokonał poświęcenia obiektu. Prezenty na ręce Dyrektora Szkoły złożyli również pracownicy Urzędu Gminy w Tymbarku: Stanisława Kapturek, Zofia Duda, Bernadeta Adamek oraz Andrzej Staniec.

Dyrektor Niepublicznej Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Piekiełku - Marzena Haszczyk, przypomniała zebranych historię powstania hali sportowej, dziękując za pomoc w realizacji projektu wszystkim

zaangażowanym. O tym dlaczego budowa nowoczesnej hali sportowej była dla mieszkańców taka ważna przekonywali w dalszej części obchodów uroczystości uczniowie, prezentując program artystyczny przygotowany specjalnie na tę okoliczność.

Część oficjalną uroczystości zakończyło spotkanie okolicznościowe, po którym rozpoczął się Czerwcowy Piknik Sportowy. Na przybyłych mieszkańców czekało wiele atrakcji, wśród nich: pokaz pierwszej pomocy przedlekarskiej, konsultacje i porady dietetyka, badanie wad postawy oraz prezentacja galerii prac dzieci pt. *W zdrowym ciele zdrowy duch*. Również dla fanów sportu nie zabrakło atrakcji - rozegrano mecz Policjanci kontra Strażacy.

Marzena Rapacz

DZIEŃ DZIECKA 2013

1 czerwca mieszkańcy naszej gminy, a w szczególności Ci najmłodszy, świętowali Dzień Dziecka. Tegoroczna impreza odbyła się pod czujnym okiem Klauna „Pierozka” oraz animatorów, którzy nie tylko przygotowali spektakl kukielkowy, ale również zabawy i konkursy, w których można było wygrać słodkości. Było więc skręcanie balonów, malowanie na czas, rzucanie łąso i wiele innych ciekawych rozrywek dla najmłodszych.

Nieco starsze dzieci zabawiała natomiast lokalna kapela „Okej”, przygrywając regionalne utwory do tańca. Pomimo niesprzyjających warunków atmosferycznych na twarzach dzieci gościł uśmiech. Podczas imprezy wolontariusze z Limanowskiej Akcji Charytatywnej przeprowadzili zbiórkę pieniędzy na operację Karolka Talaski. Słodczyce dla wszystkich dzieci ufundowali Organizatorzy: Wójt Gminy Tymbark oraz Sołtyś Wsi Tymbark.

IX RAJD GÓRSKI SZLAKIEM PAPIESKIM W TYMBARKU

Po raz dziewiąty w Tymbarku zorganizowano Rajd Górski Szlakiem Papieskim, na trasie Tymbark - Góra Paproć - Tymbark. W rajdzie udział wzięło kilkudziesięciu uczniów ze Szkół Podstawowych ze Słopic, Skrzydlnej, Piekiełka, Gimnazjów z Tymbarku i Piekiełka oraz Jednostki Strzeleckiej nr 2007 im. kpt. Tadeusza Paulone ZS *Strzelec* OSW w Tymbarku. Celem rajdu było uczczenie pamięci Ojca Świętego Jana Pawła II, żołnierzy poległych w I i II wojnie światowej na limanowszczyźnie oraz upamiętnienie ludobójstwa na Wołyniu w lipcu 1943 roku.

W remizie OSP Tymbark dla dzieci i młodzieży zorganizowano turnieje wiedzy: o życiu i działalności Ojca św. Jana Pawła II, wiedzy z zakresu walk niepodległościowych w okresie I i II wojny światowej

oraz zbrodni na Wołyniu, który przygotował tym-barski Strzelec - chor. ZS Tadeusz Rybka i drużynowy ZS Paweł Wiewiórski.

W konkursie Wiedzy o życiu i działalności Ojca św. Jana Pawła II kolejne miejsca zajęli:

- Szkoły Podstawowe: 1. Magdalena Florek, 2. Dominiaka Banach, 3. Karina Markiewicz.

- Szkoły Gimnazjalne: 1. Natalia Piaskowy, 2. Gąsiorek Dawid, 3. Monika Pachut.

Konkursie Wiedzy z zakresu I i II wojny światowej oraz zbrodni na Wołyniu:

- Szkoły Podstawowe: 1. Szymon Więcek, 2. Kinga Franczak, 3. Edyta Węglarz.

- Szkoły Gimnazjalne: 1. Maciej Banach, 2. Ilona Młynarczyk, 3. Sara Kaptur.

Organizatorami rajdu byli: Urząd Gminy w Tymbarku, Ochotnicza Straż Pożarna w Tymbarku, Jednostka Strzelecka Nr 2007 im. kpt. Tadeusza Paulone ZS *Strzelec* OSW w Tymbarku, Koło PTTK *Tymbarskie Harnasie* w Tymbarku i PTTK Limanowa. Fundatorami nagród dla uczestników konkursów byli: Firma FLORAD, IPN Warszawa, *Tesco* Limanowa. Kiełbaski, pieczywo oraz soki dla wszystkich uczestników rajdu ufundowali: Gminna Spółdzielnia *Samopomoc Chłopska* w Tymbarku i Firma *Tymbark*.

Robert Nowak

ŁOPIEŃ ODKRYTY

Liczna grupa turystów (ok. 1500 osób) przybyła na górę Łopień, na kolejny zjazd turystyczny w ramach akcji *Odkryj Beskid Wyspowy 2013*. Piękna pogoda, wspaniałe widoki i doskonała impreza wynagrodziły turystom trud pieszej wędrówki na szczyt Łopienia. Organizatorami Zjazdu były gminy: Dobra i Tymbark oraz Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw Społecznych *Błękit* z Gruszowca. Wsparcia finansowego imprezy udzieliło również Starostwo Powiatowe w Limanowej. Przybyłych na polanę Jaworze turystów witali Wójt Gminy Tymbark - Lech Nowak oraz Benedykt Węgrzyn - Wójt Gminy Dobra.

Uczestnicy Zjazdu mieli okazję wejść na szczyt Łopienia zielonym szlakiem z miejscowości Dobra i zejść szlakiem czarnym do Tymbarku. Na szczycie góry tradycyjnie Zjazd rozpoczęto Mszą Św. sprawowaną przez ks. dra Tadeusza Piwowarskiego - Proboszcza Parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Jurkowie. Tegoroczna msza i zjazd miały także swój wyjątkowy charakter. W trakcie nabożeństwa Ewelina i Mariusz z Dobrej zawarli związek małżeński.

Po zakończonej Mszy Św. każdy z uczestników mógł się posilić kiełbaską z grilla przygotowaną przez druhow strażaków z Ochotniczych Straży

Pożarnych z Tymbarku, Dobrej i Jurkowa. Organizatorzy dla turystów przygotowali liczne konkursy z nagrodami.

Oprawę muzyczną nabożeństwa i część artystyczną spotkania zapewnili: Big band Strażackiej Orkiestry Dętej *Tymbarski Ton* pod kierownictwem Ryszarda Gawrona oraz młodzieżowy zespół muzyczny *Dryg* z Podłopienia. Pomoc w organizacji spotkania udzielili również: Jednostka Strzelecka nr 2007 im. kpt. Tadeusza Paulone ZS *Strzelec* OSW w Tymbarku, Ryszard Sarysz - Sołtys Wsi Chyszówki oraz Czesław Czernek z Zamieścia. Sponsorami owoców dla uczestników Zjazdu byli Natalia i Stanisław Drożdż z Dobrej.

Robert Nowak

PROMOCJA GMINY TYMBARK W MIEŚCIE PARTNERSKIM WHALEY BRIDGE

W dniach od 28 czerwca do 1 lipca bieżącego roku, 18-osobowa delegacja z Gminy Tymbark przebywała w mieście partnerskim Whaley Bridge (Anglia).

Wśród licznych atrakcji, przygotowanych przez władze miasta dla uczestników, warto wymienić uczestnictwo w corocznym święcie *Rose Queen* (Parade).

Podczas uroczystości nie mogło zabraknąć również przedstawicielek Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Tymbark, promujących walory kulturowe regionu.

TYDZIEŃ KULTURY BESKIDU WYSPOWEGO

W ramach Tygodnia Kultury Beskidu Wyspowego w Tymbarku zorganizowano spotkanie turystyczne przy Wiacie Turystycznej wybudowanej przez samorząd Gminy Tymbark, przy żółtym szlaku turystycznym na górę Mogielica w Tymbarku.

Kilkudziesięciu turystów degustowało wyśmienite potrawy regionalne przygotowane przez Panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Zamieścia, uczestniczyły w grze terenowej przygotowanej przez tymbarskiego *Strzelca* pod nazwą: *Odkryj Skarb* oraz zawodach strzeleckich z broni pneumatycznej zorganizowanych przez UKS Tymbark z okazji przypadającej 69. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. Cenne skarby, ukryte w masywie Łopienia, za pomocą mapy odkryli: Maria Trojanowska, Mikołaj Waclawski, Emilia Śmiech i Jakub Śmiech oraz Michał Czabator. Najlepszymi w zawodach strzeleckich okazali się: w grupie szkół podstawowych - Paweł Sobczak, Olga Siembab (Orle) i Paweł Wiewiórki, w grupie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych - sekcyjny ZS Patryk Dudek, st. Strzelec Marcin Gawron i Strzelec Magdalena Wojtasińska. Całość imprezy uświetniał zespół *ISKRA*, złożony z młodych muzyków z Piekiełka i Podłopienia. Nie zabrakło kiełbasek z grilla serwowanych przez druhów strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej z Tymbarku, które osobiście przygotowywał prezes Stanisław Przybylski.

Doskonałą formą rekreacji była również rodzinna wycieczka turystyczna z Tymbarku pod górę Łopień, zorganizowana przez Koło PTTK *Tymbarskie Harnasie*. W spotkaniu turystycznym uczestniczył pomysłodawca akcji *Odkryj Beskid Wyspowy* i Tygodnia Kultury Beskidu Wyspowego Czesław

Szynałik. Organizatorami Tygodnia Kultury Beskidu Wyspowego w Tymbarku byli: Urząd Gminy w Tymbarku, Jednostka Strzelecka nr 2007 im. kpt Tadeusza Paolone ZS *Strzelec* OSW w Tymbarku, OSP Tymbark, UKS Tymbark i Koło PTTK *Tymbarskie Harnasie*. Dla uczestników gry terenowej i zawodów strzeleckich puchary, dyplomy i nagrody rzeczowe ufundowali: Urząd Gminy w Tymbarku i Starostwo Powiatowe w Limanowej. Gorącą atmosferę imprezy chłodziły napoje ufundowane przez firmę Tymbark.

Robert Nowak

Chrońmy nasze środowisko – segregujmy odpady!

W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat stopień zanieczyszczenia środowiska naturalnego znacznie się zwiększył. Do wód trafiają ogromne ilości chemikaliów i ścieków, w lasach coraz częściej spotkać można dzikie wysypiska. Na szczęście coraz więcej mówi się o potrzebie ochrony przyrody. Zachęca się ludzi, by każdego dnia starali się „pomóc” środowisku naturalnemu, poprzez podejmowanie działań chroniących naturę, a możliwych do wykonania przez każdego z nas.

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi związany jest ściśle z segregacją odpadów, czyli gromadzeniem ich w taki sposób, aby mogły być surowcem wtórnym, przydatnym do ponownego wykorzystania.

Musimy pamiętać, że na stopień zanieczyszczenia naszej planety możemy wpływać również samodzielnie. Rolą każdego obywatela jest wstępna segregacja, która zachodzi już na etapie wytwarzania śmieci. Zapewnienie odpowiednich poziomów recyklingu i odzysku niektórych grup odpadów nie jest możliwe do osiągnięcia bez wstępnej segregacji odpadów na poziomie gospodarstwa domowego. Każdy z nas codziennym zachowaniem wpływa na swoje otoczenie, mogąc przyczynić się do tego, że mniej odpadów trafi na wysypisko, a więcej zostanie ponownie wykorzystanych. Jeżeli każdy człowiek podjąłby się nietrudnej i szybkiej czynności, jaką stanowi segregacja odpadów, pozytywne zmiany w naszym środowisku stałyby się zauważalne w błyskawiczny sposób.

Jak możesz unikać powstawania odpadów?

– wybierając się na zakupy zabierajmy ze sobą własne torby i siatki (wykonane np. z lnu lub bawełny); takie opakowania wielorazowego użytku, mocne, pojemne i co niemiernie ważne, estetycznie wyglądające przyczynią się do zmniejszenia ilości produkowanych odpadów w postaci foliowych, jednorazowych siatek – reklamówek;

– jeśli to możliwe, staraj się używać produktów wielokrotnego użytku (np. zamiast woreczków śniadaniowych – plastikowy pojemnik, zamiast reklamówek – torba płócienna, zamiast baterii – akumulatorki wielokrotnego ładowania);

– kupuj produkty w dużych opakowaniach – zaoszczędzisz i zredukujesz ilość odpadów;

– kupuj produkty w opakowaniach zwrotnych,

– niepotrzebną odzież wrzuć do pojemnika na zbiórkę charytatywną;

– unikaj używania produktów jednorazowych, np.

ręczników papierowych, maszynek do golenia, papierowych i plastikowych talerzy i sztućców;

– niepotrzebne meble oddaj znajomym lub organizacjom charytatywnym;

– zużyty sprzęt AGD i RTV lepiej oddać do serwisu lub sklepu, gdzie części zostaną wykorzystane lub odpowiednio unieszkodliwione;

– wybieraj produkty w opakowaniach szklanych zamiast plastikowych czy metalowych, do ich odzysku zużywane są znacznie mniejsze ilości energii;

– kopiuj i drukuj dwustronnie;

– nie wyrzucaj pustych tonerów – większość z nich nadaje się do ponownego napełnienia.

Segregacja odpadów nie jest trudna wymaga od nas zaledwie minimalnego zaangażowania oraz wyrobienia w sobie pewnego nawyku i wprowadzenia go w codziennym życiu.

Jakie są zasady segregacji śmieci od 1 lipca br. w Gminie Tymbark?

Planując domowy system sortowania śmieci ważne jest, aby mieszkańcy przestrzegali kilku zasad, jakie obowiązują w naszej gminie na temat sposobu zarządzania odpadami.

Przede wszystkim śmieci należy segregowane na trzy frakcje. Trzeba również pamiętać jak należy postępować z odpadami problematycznymi, do których się zalicza:

• Odpady wielkogabarytowe – są to odpady, które ze względu na swoje rozmiary i masę nie mogą być umieszczane w typowych workach czy pojemnikach (szafy, krzesła, sofy, dywany, wózki dziecięce, materace, pierzyny).

• Odpady niebezpieczne – baterie, akumulatory, świetlówki, resztki farb, lakierów, rozpuszczalników, benzyn, leków, opakowania po środkach ochrony roślin i nawozach, opakowania po aerozolach, pod ciśnieniem, zużyte opatrunki.

• Odpady elektryczne i elektroniczne – sprzęt komputerowy, sprzęt telekomunikacyjny, elektronarzędzia, małogabarytowy sprzęt gospodarstwa domowego (suszarki, tostery, żelazka), płyty CD.

Odpady problematyczne odbierane są 2 razy w roku, bądź na bieżąco w gminnym punkcie zbiórki odpadów problematycznych – Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. Najbliższy termin odbioru odpadów problematycznych to 9 październik 2013 roku.

• Popiół – zgromadzony w osobnym pojemniku odbierany jest na indywidualne zgłoszenie

właściciela nieruchomości i za dodatkową opłatą.

• Zużyte opony – zużyte opony można bezpłatnie przekazywać do punktów wymiany opon – zakładów wulkanizacyjnych (podczas zakupu nowych); zużyte opony można także przekazać we własnym zakresie do gminnego punktu zbiórki odpadów problematycznych – Zakład Gospodarki Komunalnej.

Kto odbiera odpady?

W Gminie Tymbark odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości realizuje:

**Zakład Gospodarki Komunalnej
w Tymbarku Spółka z o.o.
Podłopień 276
34-650 Tymbark
tel./faks (018) 33 25 343
e-mail: mpgik.tymbark@wp.pl**

Konieczność składania deklaracji?

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zobowiązani byli do złożenia w siedzibie Urzędu Gminy w Tymbarku deklaracji o wysokości miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami. Deklaracja ta jest podstawą do naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli jeszcze deklaracji przypominamy, aby dokonali tego w jak najszybszym terminie. Nie dopełnienie tego obowiązku może skutkować przymusowym ściąganiem w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ponadto informujemy, że w przypadku:

- nowych posesji, właściciel jest zobowiązany złożyć deklarację w ciągu 14 dni od dnia zamieszkania na nieruchomości pierwszego mieszkańca,
- zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należności opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności zmiany ilości zamieszkałych osób na terenie posesji lub przystąpienia bądź odstąpienia od zbierania odpadów w sposób selektywny – właściciel jest zobowiązany złożyć deklarację również w ciągu 14 dni.

Jak płacić za odpady ?

Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi należy uiszczać za 3 miesiące kalendarzowe (kwartalnie) w terminach:

- za I kwartał do 31 stycznia danego roku,
- za II kwartał do 30 kwietnia danego roku,
- za III kwartał do 31 lipca danego roku,
- za IV kwartał do 31 października danego roku.

Prosimy zatem mieszkańców o dokonywanie płatności w następujący sposób:

- przelewem na indywidualny numer rachunku bankowego podany przez Urząd Gminy w Tymbarku (wpłaty uiszczane w Banku Spółdzielczym w Limanowej oddział w Tymbarku są bez prowizji),
- gotówką w kasie Urzędu Gminy w Tymbarku.

oprac. Ewa Kaptur

HARMONOGRAM ODBIORU NIECZYSTOŚCI STAŁYCH OD MIESZKAŃCÓW GMINY TYMBARK OD 01.07.2013 ROKU

I. ZAWADKA I JASNA PODŁOPIEŃ: I i III wtorek miesiąca

Dni: 2 i 16 lipiec, 6 i 20 sierpień, 3 i 17 wrzesień, 1 i 15 październik, 5 i 19 listopad, 3 i 17 grudzień.

Trasa: domy wzdłuż drogi powiatowej w kierunku Wilkowiska, os. Zagórze**, os. Zagórze Malarzówka**, os. Zagórze do granicy z Wilkowiskiem, os. Zagroda**, os. Strugi**, domy przy drodze do cmentarza**, domy przy drodze powiatowej w kierunku Dobrej, os. Kordeczkówka**, os. Dyrłówka**, os. Kaprałówka**, os. Rola**, os. Wysmolce**, os. Szewczykówka.

II. ZAMIEŚCIE: II i IV wtorek miesiąca

Dni: 9 i 23 lipiec, 13 i 27 sierpień, 10 i 24 wrzesień, 8 i 22 październik, 12 i 26 listopad, 10 i 24* grudzień. * odbiór nieczystości w dniu 23 grudnia (poniedziałek)

Trasa: os. Sołtystwo, os. Trybucówka**, os. Podgórz**, os. Tajdusie, os. Szwabówka** os. Malarzówka**, os. Brodkówka, domy przy drodze krajowej, os. Pasykówka, os. Przyłaski, os. Góry Rysie**, os. Puty, domy przy drodze powiatowej w kierunku Słopic.

III. PIEKIEŁKO: I i III czwartek miesiąca

Dni: 4 i 18 lipiec, 1 i 15* sierpień, 5 i 19 wrzesień, 3 i 17 październik, 7 i 21 listopad, 5 i 19 grudzień. * odbiór nieczystości w dniu 14 sierpnia (środa).

Trasa: os. Węglarka, os. Jackówka, domy przy drodze od Jackówki w kierunku Koszar**, domy przy drodze powiatowej, os. Kopana Droga, os. Zawodzie, os. Rola**, domy przy drodze na Zęzów**, ul. I Maja.

IV. PODŁOPIEŃ: II i IV czwartek miesiąca

Dni: 11 i 25 lipiec, 8 i 22 sierpień, 12 i 26 wrzesień, 10 i 24 październik, 14 i 28 listopad, 12 i 26* grudzień. * odbiór nieczystości w dniu 30 grudnia (poniedziałek)

Trasa: os. Pasterniki, os. Kowalówka, domy przy drodze krajowej, os. Zagonie, os. Jamrozówka** os. Bubulówka**, os. do Przekaznika**, os. Smagówka**, os. Kwasniakówka**.

V. TYMBARK I: I i III piątek miesiąca

Dni: 5 i 19 lipiec, 2 i 16 sierpień, 6 i 20 wrzesień, 4 i 18 październik, 1* i 15 listopad, 6 i 20 grudzień. * odbiór nieczystości w dniu 31 października (czwartek)

Trasa: Rynek, ul. Kazimierza Wielkiego, ul. Szkolna, ul. Słoneczna, domy przy drodze krajowej, os. Podwisołki, ul. Polna, ul. Kościelna, ul. Podlas **, ul. Leśna, os. Zaolzie, ul. Ogrodowa.

VI. TYMBARK II: II i IV piątek miesiąca

Dni: 12 i 26 lipiec, 9 i 23 sierpień, 13 i 27 wrzesień, 11 i 25 październik, 8 i 22 listopad, 13 i 27* grudzień. * odbiór nieczystości w dniu 31 grudnia (wtorek)

Trasa: ul. Armii Krajowej, ul. Rzeczna, domy przy drodze powiatowej Piekiełko, Podłopień, os. Stary Dwór, os. Nowy Dworek, domy nad zbiornikiem wody**, domy przy drodze osiedlowej nad stadionem, Tymbark Góry**, os. Włodarówka**.

VII. Odpady gabarytowe (stare meble), zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (pralki, lodówki, telewizory, monitory, komputery) odbierane będą:

9 październik

** obowiązuje w okresie letnim

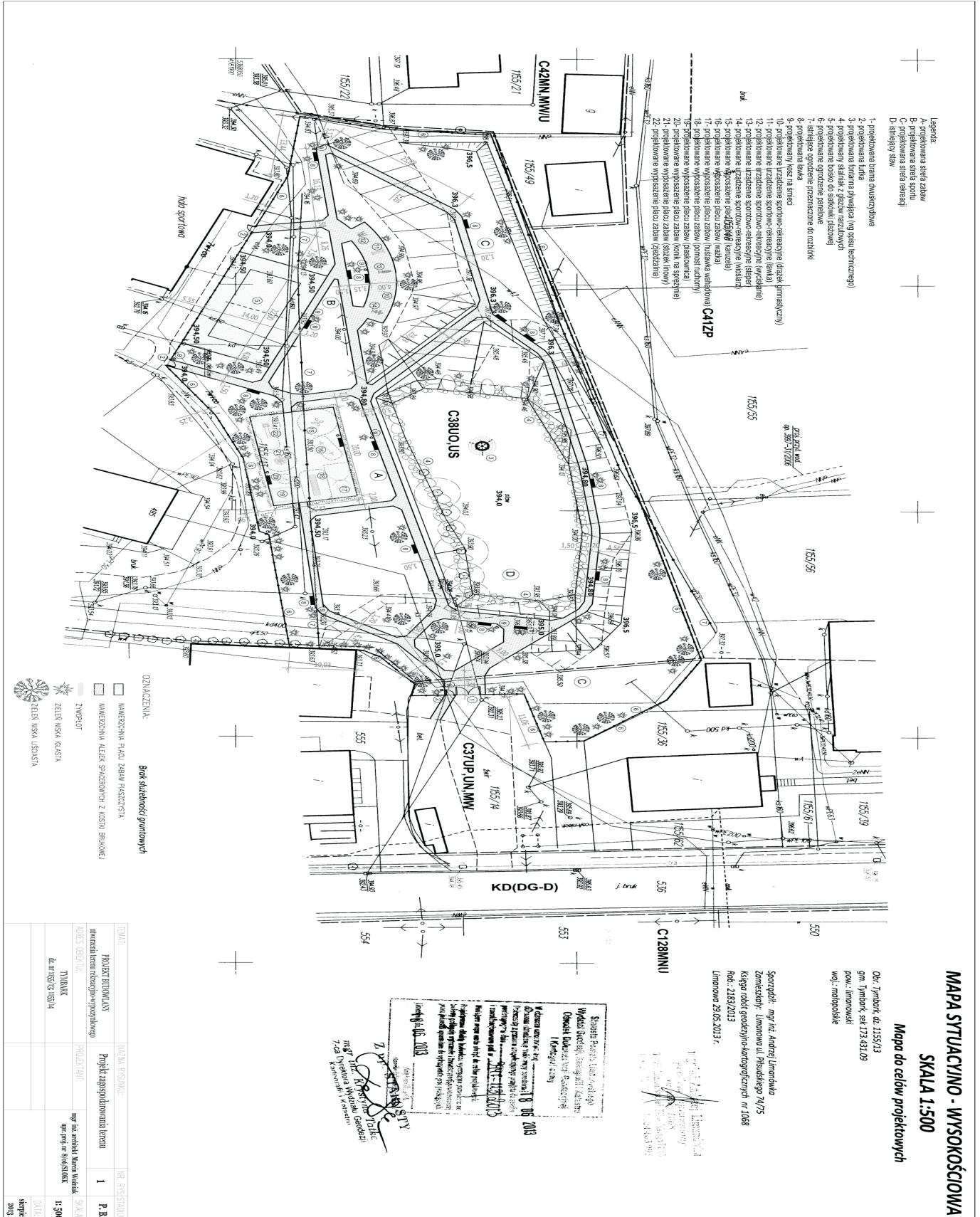
ZASADY SEGREGACJI ODPADÓW W GMINIE TYMBARK

	 Co należy wrzucać:	 Czego nie należy wrzucać:	 Uwaga:
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ puste butelki typu PET ✓ puste butelki plastikowe po napojach, środkach czystości, kosmetykach ✓ opakowania po proszkach do prania ✓ nakrętki plastikowe ✓ plastikowe opakowania po żywności (np. po jogurtach, margarynie) ✓ folie, worki i torebki z tworzyw sztucznych ✓ koszyczki po owocach ✓ gazety, czasopisma papierowe ✓ tekturę, kartony, papier pakowy ✓ książki, zeszyty 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakowań po lekach ✓ butelek, pojemników i opakowań z zawartością ✓ opakowań po nawozach ✓ pojemników po farbach, olejach ✓ zabrudzonego, mokrego papieru (np. tłustego) ✓ mokrych folii ✓ silikonu, eternitu, płyty gipsowej ✓ papieru woskowego (katalogi, reklamy), tapet ✓ środków higieny osobistej, pieluch ✓ opakowań wielomateriałowych tzw. kartoników po mleku, śmietance, napojach i sokach (Combibloc, Tetra Pak) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wrzucaj zgniecione butelki, czyste opakowania, butelki po zgnieceniu można ponownie zakręcić, tak by zachowały zmniejszoną objętość ✓ z papieru usuń wszelki zszywki, pudła zgnieć ✓ ważne, aby opakowania były względnie czyste bez resztek jedzenia ✓ ważne, aby papier nie był mokry
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ słoiki (bez nakrętek, gumek) ✓ opakowania szklane, butelki po napojach ✓ szklane opakowania po kosmetykach 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakowań po lekarstwach płynnych, termometrów ✓ żarówek, świetlówek, lamp halogenowych ✓ lusterek, witraży, szkła kryształowego ✓ szkła zbrojonego, szyb samochodowych, szyb okiennych ✓ szkła żaroodpornego, szkła laboratoryjnego ✓ szkła okularowego, soczewek od okularów ✓ zniczy, porcelany, ceramiki, doniczek ✓ klisz fotograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nie tłucz szkła przed wrzuceniem ✓ opakowania szklane powinny być opłukane niewielką ilością wody ✓ wszystkie opakowania szklane wrzucamy bez zakrętek, korków
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ puszki, pojemniki metalowe względnie oczyszczone bez resztek jedzenia ✓ drobne metalowe narzędzia ✓ metale kolorowe ✓ nakrętki metalowe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pojemników po farbach i lakierach ✓ pojemników po aerozolach ✓ baterii ✓ płyt CD, odpadów elektrycznych i elektronicznych, sprzętów AGD i RTV ✓ metali łączonych z innymi materiałami 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wrzucaj zgniecione, opróżnione i czyste puszki i pojemniki
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ resztki jedzenia ✓ wszystkie odpady o nieznanym składzie oraz pozostałe po wysegregowaniu ✓ zabrudzony, tłusty papier ✓ zabrudzone artykuły higieniczne (pieluchy, waciki, gąbki) ✓ artykuły szklane, które nie można wrzucać do worka ze szkłem ✓ tubki po paście ✓ inne materiały łączone (maszynki do golenia, resztki świec) ✓ opakowania wielomateriałowe, tzw. kartony po mleku 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ gorącego popiołu i szlaki ✓ odpadów elektrycznych i elektronicznych, odpadów wielkogabarytowych ✓ chemikaliów ✓ płyt CD 	

PROJEKT UTWORZENIA TERENU REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEGO W TYMBARKU

Projekt zakłada odtworzenie i oczyszczenie istniejącego stawu, wykonanie placu zabaw dla dzieci z urządzeniami zabawowymi, boiska do siatkówki plażowej, wykonanie alejek spacerowych z kostki brukowej oraz montaż urządzeń sportowo-rekreacyjnych i fontanny „pływającej” na istniejącym stawie.

Przedsięwzięcie, sfinansowane częściowo z Funduszy Unii Europejskiej, ma na celu podniesienie walorów użytkowych i estetycznych terenu, poprzez stworzenie atrakcyjnego miejsca rekreacyjnego dla mieszkańców.

PAMIĘĆ O OLIMPIJCZYKU

W Tymbarku, przed Cmentarzem Wojennym nr 365 z okresu I wojny światowej, zamontowano tablicę pamiątkową pochowanego w Tymbarku olimpijczyka węgierskiego - rotmistrza Eugena Szantay. Rotmistrz w roku 1908 roku, na olimpiadzie w Londynie, zajął czwarte miejsce. Poległ w bitwie na górze Jabłoniec w Limanowej.

Tablicę zamontowano ze środków Samorządu Gminy Tymbark. Istnieje pilna potrzeba odbudowy

cmentarza wojennego w Tymbarku przed przypadającą w przyszłym roku 100 rocznicą wybuchu I wojny światowej.

Robert Nowak

KONKURS

ORGANIZATOR:	JS nr 2007 im. kpt. Tadeusza Paolone ZS Strzelec OSW w Tymbarku.
WSPÓLORGANIZATORZY: CELE KONKURSU:	Urząd Gminy w Tymbarku <ul style="list-style-type: none"> - uczczenie 70. rocznicy śmierci kpt. Tadeusza Paolone z Piekielka w niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym Auschwitz – Birkenau - rozwijanie kreatywności uczestników konkursu - kształcenie umiejętności posługiwania się środkami komunikacji niewerbalnej - popularyzacja działań plastycznych i poszerzanie wiedzy z zakresu różnych technik plastycznych
UCZESTNICY:	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Tymbark • uczniowie gimnazjów z terenu Gminy Tymbark • uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z terenu Gminy Tymbark
TEMATYKA PRAC KONKURSOWYCH:	<i>kpt. Tadeusz Paolone – bohater, patriota, żołnierz</i>
FORMAT PRAC:	nie mniejszy niż A4 i nie większy niż A2
TECHNIKA WYKONANIA:	malarstwo, rysunek, grafika, grafika komputerowa
TERMINY (ETAPY KONKURSU)	<p>Otwarcie konkursu: 21 sierpnia 2013 r.</p> <p>Zakończenie konkursu: 30 września 2013 r.</p> <p>I Przeprowadzony na szczelbu placówek w terminie do 20 września br. Komisje szkolne wyłonią 5 najlepszych prac i prześlą do Urzędu Gminy w Tymbarku, pok. nr 11, osoba odpowiedzialna Robert Nowak.</p> <p>II Prace wyłonione w etapie szkolnym należy dostarczyć do UG Tymbark w terminie nie przekraczającym 30 września 2013 r.</p> <p>III Prace zostaną oceniane przez specjalnie do tego celu powołaną komisję. Ogłoszenie wyników konkursu i wręczenie nagród książkowych, odbędzie się 11.10.2013 r. w sali konferencyjnej UG w Tymbarku w 70. rocznicę śmierci kpt. Tadeusza Paolone.</p>
WARUNKI UCZESTNICTWA:	<ul style="list-style-type: none"> - prace należy opatrzyć metryczką umieszczoną na odwrocie pracy, zawierającą: imię i nazwisko autora, wiek i adres domowy, nazwę placówki do której uczęszcza uczestnik konkursu - prace niezgodne z regulaminem lub oddane po terminie nie będą oceniane
NAGRODY:	<ul style="list-style-type: none"> • Jury powołane przez organizatora wyróżni nagrodami książkowymi po trzy najlepsze prace w każdej grupie wiekowej. • Na stronie www.tymbark.pl zostaną opublikowane wyniki konkursu.
PRAWA ORGANIZATORÓW:	Wszystkie prace biorące udział w konkursie pozostaną własnością organizatora, który zastrzega sobie prawo do ich publikacji.
Osoba odpowiedzialna	Robert Nowak, Tel. 18 33 25 637, e-mail: r.nowak@tymbark.pl

**JEDEN Z LICZNYCH
- ZAREJESTROWANYCH -
PRZYKŁADÓW WYRZUCANIA
ŚMIECI DO KOSZY ULICZNYCH**

KONTAKT DO RADNYCH GMINY TYMBARK:

Marian Zimirski Przewodniczący Rady Gminy
tel. 661 510 059

Jan Berdychowski Tymbark, tel. 605 232 621

Marek Golonka Piekiełko, tel. 605 232 563

Jan Jamróz Podłopień, tel. 605 232 415

Czesław Kuc Podłopień, tel. 605 232 270

Paweł Leśniak Tymbark, tel. 605 232 902

Stanisław Malarz Zawadka, tel. 606 489 981

Beata Orzeł-Limanówka Podłopień, tel. 605 232 179

Halina Palka Podłopień, tel. 605 232 165

Zbigniew Papież Zamieście, tel. 605 231 965

Paweł Ptaszek Zamieście, tel. 605 233 021

Daniel Smoter Tymbark, tel. 728 348 631

Dariusz Socha Tymbark, tel. 605 231 137

Maciej Urbański Tymbark, tel. 605 230 935

Irena Wilczek-Sowa Tymbark, tel. 605 233 026

KONTAKT DO SOŁTYSÓW GMINY TYMBARK:

Zofia Jeż Sołtys Piekiełka, tel. 661 436 917

Stanisław Puchała Sołtys Podłopienia, tel. 661 439 427

Andrzej Ligas Sołtys Tymbarku, tel. 661 440 720

Marian Rybka Sołtys Zamieścia, tel. 661 439 137

Maria Łabuz Sołtys Zawadki, tel. 661 436 427

Gmina Tymbark **INFORMATOR SAMORZĄDOWY**

adres: Urząd Gminy Tymbark, 34-650 Tymbark 49

tel./faks 18 332 56 37, e-mail: m.rapacz@tymbark.pl

Gazeta jest członkiem Polskiego Stowarzyszenia Prasy

Lokalnej (PSPL) w kraju i za granicą z siedzibą w Krakowie

druk: Drukarnia Malinowa, ul. Fabryczna 2, Limanowa

nakład: 1000 egz.

Urząd Gminy Tymbark

34-650 Tymbark 49

tel./faks 18 33 25 637/33 25 632

e-mail: ug.tymbark@tymbark.pl

PRZEMOC W RODZINIE –

to wszystkie jednorazowe lub powtarzające się działania lub zaniechania osoby najbliższej, wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, zmuszające Cię do zachowań wbrew Twojej woli, w szczególności narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające Twoją godność, nietykalność cielesną powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

Dla swojego bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa innych podejmij czynności umożliwiające pociągnięcie osoby stosującej przemoc do odpowiedzialności:

! w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia **powiadom policję - tel. 997, 112, (18) 33 43 049,**

! w razie doznania obrażeń ciała **zgłoś się do lekarza** w celu udzielenia Ci pomocy medycznej; możesz także zażądać bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,

! w celu uzyskania kompleksowej pomocy możesz zgłosić się do :

• **Ośrodka Pomocy Społecznej w Tymbarku**
tel. 18 33 25 322

• **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Tymbark** tel. 516 653 611

• **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tymbark**
tel. 18 33 25 637 wew. 27

• **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej** gdzie możesz skorzystać z bezpłatnej porady prawnej i wsparcia psychologicznego w związku z przemocą w Twojej rodzinie: **18 33 37 828**

